

2. přednáška:

Úvod do legislativy životního prostředí

Prostředky ochrany životního prostředí

- 1. Územní plánování a stavební řád (183/2006 Sb.)**
- 2. EIA (100/2001 Sb.)**
- 3. IPPC (76/2002 Sb.)**
- 4. Informace a účast veřejnosti v ochraně životního prostředí (123/1998 Sb.)**

Ochrana složek životního prostředí

1. **Ovzduší a ozónová vrstva (86/2002 Sb.)**
2. **Voda (254/2001 Sb.)**
3. **Půda (334/1992 Sb.)**
4. **Les (289/1995 Sb.)**
5. **Příroda a krajina (114/1992 Sb.)**

Ochrana před zdroji ohrožení životního prostředí

- 1. Odpady a obaly (185/2001 Sb.)**
- 2. Záření**
- 3. Hluk a vibrace**
- 4. GMO**
- 5. Chemické látky a přípravky (356/2003 Sb.)**

Právní úprava ochrany životního prostředí v rámci jiných lidských činností

- 1. Ochrana lidského zdraví (258/2000 Sb.)**
- 2. Památková péče**
- 3. Hornictví (44/1988 Sb.)**
- 4. Zemědělství**
- 5. Energetika**
- 6. Doprava**

Zákon o ovzduší

1. Kategorizace zdrojů znečištění ovzduší

- Mobilní vs. stacionární (>50 MW; 5-50 MW; 0,2-5 MW; <0,2 MW)

2. Obecné povinnosti a povinnosti provozovatelů zdrojů

3. Zvláštní nástroje ochrany ovzduší

- Územní ochrana
- Smogová situace
- Ochrana klimatu

4. Ekonomické nástroje ochrany ovzduší

- Poplatky za znečišťování ovzduší

5. Právní odpovědnost

- Opatření k nápravě, pokuty, trestně právní odpovědnost

6. Ochrana ozónové vrstvy

Vodní zákon

1. Nástroje ochrany

- Informační (systém zjišťování a hodnocení stavu povrchových a podz. vod)
- Koncepční (plány povodí, programy opatření)
- Povinnosti při nakládání s vodami

2. Ochrana kvality vod

- Odpadní vody
- Závadné látky
- Havárie

3. Územní ochrana vod

- Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)
- Ochranná pásma vodních zdrojů
- Zranitelné oblasti
- Ochrana množství vod

4. Zvláštní ochrana vodních útvarů

- Povrchové vody určené ke koupání
- Rybí oblasti
- Citlivé oblasti

5. Ochrana vodních toků

- Zakázané činnosti
- Správa vodních toků

6. Poplatky

- Za znečišťování
- Za využívání

7. Právní odpovědnost

- Sankce, trestně právní odpovědnost

8. Organizace státní správy

- ČiŽP, vodoprávní úřady (ministerstvo životního prostředí a zemědělství, kraje, ORP)

Zákon o ochraně zemědělského půdního fondu

1. Předmět a cíl ochrany

2. Zásady ochrany

3. Odnětí půdy ze ZPF

- Trvalé, dočasné
- Odvody za odnětí

4. Ochrana kvality ZPF

- Změna kultur
- Skrývka (povinnosti při stavební, těžební, průmyslové činnosti)
- Eroze (stanovení způsobu obdělávání)
- Znečištění (nejvýše přípustné hodnoty obsahu rizikových prvků v půdách)
- Hnojení
- Pravidla pro používání přípravků a prostředků pro ochranu rostlin

5. Dozor v ochraně ZPF

- Orgány ochrany ZPF

Zákon o lesích

1. Cíl

2. Kategorizace lesů

- Dle ohrožení imisemi; dle funkcí (ochranné, zvl. určení, hospodářské)

3. Ochrana PUPFL

- zásady pro využívání k jiným účelům
- Pravidla pro odnětí

4. Koncepční nástroje

- Oblastní plán rozvoje lesů
- Lesní hospodářské plány, osnovy

5. Administrativně-právní nástroje

- Obnova a výchova lesních porostů
- Pravidla při těžbě dříví a lesní dopravě
- Pravidla hospodaření v lesích ochranných a zvláštního určení
- Vedení evidence

6. Ekonomické nástroje

7. Povinnosti vlastníka lesa

- Odpovědnost i když poškození či zničení způsobí jiná osoba
- Institut odborného lesního hospodáře
- prevence

8. Ochrana lesa při obecném užívání

- Právo každého vstupovat, sbírat plody a suchou klest pro vlastní potřebu
- Povinnosti a zákazy

9. Dozor v ochraně lesa

- Orgány státní správy, ČIŽP, lesní stráž, MŽP, MZE

Zákon o ochraně přírody a krajiny

1. Obecná ochrana

- ÚSES, významné krajinné prvky, genofond, dřeviny rostoucí mimo les, neživá příroda, krajinný ráz, volně žijící ptáci

2. Zvláštní ochrana

- Územní
- Druhov
- Ochrana památných stromů
- Ochrana nerostů
- Natura 2000

3. Právní nástroje

- Administrativní (povolení, rozhodnutí, závazná stanoviska, dohody)
- Ekonomické (příspěvky vlastníkům, poplatky v NP, odvody za kácení dřevin)
- Koncepční (plány péče, záchranné programy, krajinné plánování...)
- Odpovědnost (přestupky, správní delikty, trestně právní, nápravná opatření...)

4. Výkon vlastnického práva a jeho omezení

5. Organizace ochrany přírody

- Obecné orgány (MŽP, ČIŽP, státní správa: kraje, ORP, obce)
- Speciální orgány (AOPK – správy NP, CHKO; stráž přírody)

Natura 2000

- soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy EU. Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají:
  - směrnice Rady 2009/147/EC, o ochraně volně žijících ptáků,
  - směrnice Rady 92/43/EHS, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- **41 ptačích oblastí**
  - Stanovení činností, ke kterým je třeba souhlas orgánu ochrany přírody
  - Způsob hospodaření – smlouva s vlastníky pozemků
- **1082 evropsky významných lokalit** (součást Národního seznamu)
  - Lokality s výskytem prioritních typů přírodních stanovišť a prioritních druhů
  - Je-li mimo ZCHÚ možnost smluvní ochrany nebo musí být vyhlášeno ZCHÚ do 6 let
- Sledování stavu PO, EVL, EV druhů – zpráva pro EK

Zákon o odpadech

1. **Principy**
2. **Plánování v oblasti odpadového hospodářství**
  - Plán odpadového hospodářství
3. **Základní pojmy a kategorizace odpadů**
  - Odpad = každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má povinnost či úmysl se zbavit; nebezpečný a komunální
  - Odpadové hospodářství
  - Nakládání s odpady
4. **Subjekty odpadového hospodářství**
  - Původce odpadu (obec, právnická osoba, fyzická osoba-podnikatel)
  - Odpadový hospodář
  - Oprávněná osoba provozující zařízení k nakládání s odpady (sběr a výkup, druhotné využití, odstraňování)
5. **Nakládání s komunálním odpadem**
  - Původce = obec
  - Povinnosti fyzických osob, kompetence obcí
6. **Nakládání s vybranými výrobky, odpady, zařízeními**
  - PCB, odpadní oleje, baterie a akumulátory, kaly z ČOV, výrobky obsahující TiO₂ nebo azbest, autovraky
7. **Zpětný odběr některých výrobků**
  - Povinnost zpětného odběru, povinné osoby – výrobci, dovozci
8. **Přeshraniční pohyb odpadů**
9. **Ekonomické nástroje**
  - Poplatky za skládkování, finanční rezerva na rekultivaci a asanaci skládek
10. **Právní odpovědnost**
  - Správní delikt, přestupek, trestný čin
11. **Veřejná správa v odpadovém hospodářství**
  - MŽP, MZE, MZdr., KÚ, ORP, OÚ, ČIŽP, celní úřady)

Zákon o chemických látkách a přípravcích

1. Implementace směrnice „REACH“

- "the **R**egistration, **E**valuation, **A**uthorisation and restriction of **Ch**emicals,, schváleno 2007 EP
- týká se látek vyráběných v EU nebo do ní dovážených v množství větším než 1 tona ročně, které musí být do roku 2018 registrovány (databáze - REACH IT – Helsinky)

2. Klasifikace a správná laboratorní praxe

- Povinnost výrobců a dovozců před uvedením na trh klasifikovat dle:
  - Seznam závazně klasifikovaných nebezpečných látek
  - Seznam nových látek (ELINCS)
- Hodnocení nebezpečnosti přípravků – nastavený systém jakosti

3. Registrace

- Povinnost výrobců a dovozců před uvedením nové látky na trh
- Seznam registrovaných látek (věstník MZdr.)
- Seznam obchodovatelných látek-EINECS, látek dále nepovažovaných za polymery-NLP

4. Balení, označování

- Na obalu – čitelně, v češtině...
- Bezpečností list

5. Hodnocení rizika látek nebezpečných pro zdraví a životní prostředí

- MZdr. ve spolupráci s MŽP
- Národní seznam prioritních látek

6. Výkon státní správy

- MŽP, MZdr., ČIŽP, KÚ, hygienické stanice, celní úřady

Ochrana veřejného zdraví

1. Objektové zájmy ochrany VZ

- Úpravny a zásobárny pitné vody
- Koupaliště, školy, rekreační zařízení, zařízení pro výchovu a vzdělávání, stravovací provozovny
- Pracovní prostředí

2. Faktorové zájmy ochrany VZ

- Hluk a vibrace (Nařízení vlády č. 502/2000 Sb.)
  - **Ekvivalentní hladina hluku $L_{Aeq,T}$** – představuje „průměrnou“ hodnotu hladiny hluku za určité období, jedná se o logaritmické veličiny
  - Pracoviště 85 dB, Stavby 40 dB, Venkovní prostor 50 dB (okolí letiště 65 dB)
  - **Korekce**

– Nemocnice- objekty	0 dB
– Nemocnice – území, školy, lázně, školy, stavby pro bydlení	+5 dB
– Výrobní zóna bez bydlení	+20 dB
– Noční doba	-10 dB
– Noční doba s výjimkou hluku z železnice	-5 dB
- Neionizující záření (elektrická a magnetická pole, lasery)
- Ionizující záření α , β^+ , β^- , γ , rentgenové
- Přípustný expoziční limit
- Nejvyšší přípustná koncentrace chemických látek

3. Orgány státní správy

- MZdr. (příspěvkové organizace: zdr. ústavy, státní zdr. ústav)
- Hlavní hygienik, krajské HS

Horní zákon

1. Hornické činnosti

- Vyhledávání a průzkum ložisek
- Otvírka, příprava a dobývání
- Likvidace důlních děl a lomů
- Zřizování a provozování odkališť, odvalů, výsypek
- Zvláštní zásahy do zemské kůry

2. Průzkum a vyhledávání ložisek nerostů

- Povolování (MPO+MŽP, Báňský úřad)
- Vyhrazené, nevyhrazené nerosty
- Výhradní ložiska, chráněná ložisková území

3. Dobývání a příprava

- Stanovení dobývacího prostoru
- Povolení otvírky, přípravy, dobývání
- Práva a povinnosti při využívání ložiska

4. Likvidace starých důlních děl